

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/14/2019
Identifikačné číslo spisu: 1115010572
Dátum vydania rozhodnutia: 14.08.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1115010572.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Aleny Šiškovéj, v trestnej veci obvineného Ing. O. G., pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák., na neverejnom zasadnutí konanom 14. augusta 2019 v Bratislave, o dovolaní obvineného Ing. O. G. proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. júna 2018, sp. zn. 1To/44/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného Ing. O. G. s a odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava I (ďalej tiež „okresný súd“) z 8. marca 2017, sp. zn. 3T/37/2015 bol obvinený Ing. O. G. uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák., na tom skutkovom základe, že:

v období od 02.06.2011 do 23.08.2011 v Bratislave, v priestoroch Správy štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky, na ul. Pražskej č. 29, v postavení štatutárneho zástupcu spoločnosti Z. J., a.s., IČO: XX XXX XXX, so sídlom D., S. XX, ktorej jediným akcionárom a zriaďovateľom je Správa štátnych hmotných rezerv SR (ďalej len SŠHR SR) a zároveň ako osoba poverená SŠHR SR uskutočnením prieskumu trhu k zabezpečeniu doplnenia krízových zásob SR - kryštálového cukru v objeme 1000 ton a preverení možnosti jeho obstarania za ceny kótované na komoditnej burze, neoprávnenne zabezpečil prospech spoločnostiam W., spol. s r. o., S., s. r. o., P. S., s. r. o. a B., spol. s r. o. tým spôsobom, že po ústnom prezentovaní výsledkov prieskumu trhu, čo následne v presne nezistenom čase dodatočne doložil aj účelovo zabezpečenými písomnosťami, predstieral vo veci oprávneným osobám SŠHR SR, že na slovenskom trhu nie je možné zabezpečiť dodávku kryštálového cukru v uvedenom objeme a zároveň v rozpore s ustanovením podľa § 58 písm. f) zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov predstieral, že požadovaný objem cukru vie pre SŠHR SR nakúpiť na Plodinovej burze Brno za kótovanú cenu vo výške 990 Eur/t, nakoľko je oprávnenou osobou také obchody uzatvárať, v dôsledku čoho SŠHR SR použila ako metódu verejného obstarávania rokovacie konanie bez zverejnenia, a na tom základe získal dňa 12.08.2011 od predsedníčky SŠHR SR príkazný list pre zrealizovanie uvedeného obchodu, ktorý uskutočnil vopred

premysleným spôsobom tak, že už v čase, keď bol poverený vykonaním prieskumu trhu, na požadovaný objem 1000 ton cukru, uzatvoril kúpne zmluvy s výrobcami cukru - so spoločnosťou Slovenské cukrovary, s. r. o. (v mene spoločnosti W. spol. s r. o.) v objeme 418 ton za cenu 342.760,- Eur, (čo je 820,- Eur/t) a Štátnou cukrovarníckou spoločnosťou, a. s., Poľsko (v mene spoločnosti S. s. r. o.) v objeme 582 ton za cenu 459.780,- Eur, (čo je 790,- Eur/t), a potom ako získal príkazný list na nákup cukru na Plodínovej burze Brno, dňa 23.08.2011 kontrahovaný cukor predal prostredníctvom spoločnosti W., spol. s r. o. a S. s. r. o. spoločnosti P. S. s. r. o. a táto v ten istý deň spoločnosti B. s. r. o., s ktorou opäť v ten istý deň, t. j. 23.08.2011, na Plodínovej burze Brno uzatvoril za kupujúceho SŠHR SR pod č. 027011911 obchod na kúpu kryštálového cukru v objeme 1000 ton, za cenu 990.000,- Eur, aj napriek tej skutočnosti, že to nebol nákup tovaru za kótované ceny a tak spôsobil Slovenskej republike zastúpenej Správou štátnych hmotných rezerv SR škodu minimálne vo výške 187.460,- Eur.

Za to okresný súd uložil obvinenému Ing. O. G. podľa § 221 ods. 4 Tr. zák., za použitia § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. § 36 písm. j) Tr. zák., trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov, na výkon ktorého ho zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Uložil mu tiež peňažný trest vo výške 10.000,- eur a pre prípad, že by výkon peňažného trestu bol úmyselne zmarený, ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 rok. Nad správaním obvineného súd uložil taktiež ochranný dohľad na 1 rok a tiež povinnosť nahradiť poškodenú Slovenskej republike, zastúpenej Správou štátnych hmotných rezerv, škodu vo výške 170.000,- eur a so zvyškom uplatneného nároku na náhradu škody (17.400,- eur) odkázal poškodenú na civilný proces.

Na základe odvolania obvineného Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež „krajský súd“) rozsudkom z 27. júna 2018, sp. zn. 1To/44/2018 podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Tr. por. zrušil odvolaním napadnutý rozsudok vo výroku o treste odňatia slobody, spôsobe jeho výkonu, vo výroku o peňažnom treste spolu s náhradným trestom. Na podklade § 322 ods. 3 Tr. por. obvinenému krajský súd sám uložil podľa § 221 ods. 4 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák., s použitím § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov, na výkon ktorého ho zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený dovolanie z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Tr. por., t. j. z dôvodu, že malo byť zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu [§ 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.], a napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia [§ 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.].

Zásadné porušenie svojho práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. obvinený nachádzal v tom, že okresný súd aktívne zasahoval do dokazovania a mal tak porušiť zásadu kontradiktórnosti konania, keď predseda senátu sám na odstránenie rozporov iniciatívne čítal niektoré výpovede svedkov z prípravného konania a kládol otázky svedkom, čo podľa názoru obvineného nemožno hodnotiť inak ako „aktívnu pomoc súdu obžalobe“. Naplnenie toho istého dovolacieho dôvodu [§ 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.] obvinený ďalej namietal v dôsledku toho, že krajský súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia o odvolaní obvineného, nedostatočne vysporiadal so zásadnými námietkami obhajoby a malo tak byť porušené jeho právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Nesprávne právne posúdenie zisteného skutku v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. obvinený nachádzal v tom, že pracovnej skupine nepredložil skreslené výsledky prieskumu trhu, pretože stretnutie tejto pracovnej skupiny sa dňa 11. augusta 2011 ani neuskutočnilo a sám nebol právne relevantným spôsobom (písomne) poverený vykonaním prieskumu trhu. Osobitne namietal, že nemohol uviesť poškodeného do omylu ohľadom ceny cukru a jeho dostupného množstva na trhu, pretože poskytnutie informácií „od subjektu bez založenej zodpovednosti za ich pravdivosť, nebolo spôsobilé vyvolať omyl“. S poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky zo 14. marca 2013, sp. zn. 11Tdo/1121/2012, týkajúce sa primeranej miery opatrnosti na strany poškodeného, obvinený ďalej dôvodil, že nepravdivé poskytnutie informácií o množstve a cene cukru na trhu „nie je uvedením do omylu, keď takéto tvrdenie podlieha jednoduchému preskúmaniu“ a podľa jeho názoru, „zodpovedné

osoby poškodeného, rezignovali na svoju povinnosť zabezpečiť obstaranie komodity ...za najvýhodnejších podmienok". On sám nemal také postavenie a kompetencie, aby bol spôsobilý vyvolať omyl a mal iba realizovať požiadavku poškodeného nakúpiť cukor za cenu nepresahujúcu 990,- eur za tonu. Skutočnosť, že z obchodu s cukrom vykonaným na pokyn a záujme obmeny štátnych hmotných rezerv profitovali „primerane" obchodné spoločnosti jemu blízke, nemožno pokladať za trestný čin, ale možno hovoriť iba ako o probléme etickom, resp. o konflikte záujmov.

V podstate z vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. vyslovil porušenie zákona v ustanoveniach § 371 ods. 1 písm. c) a i) Tr. por. v jeho neprospech a súčasne, aby zrušil rozsudok okresného a krajského súdu a prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Krajskej prokuratúry Bratislava, ktorý uviedol, že obvineným uplatnené dovolacie dôvody nie sú dané a dovolaním napadnuté rozhodnutie je vecne správne a zákonné. K vadám namietaným ako zásadné porušenie práva na obhajobu [§ 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.], t. j. odstraňovanie rozporov vo výpovediach svedkov z iniciatívy súdu a arbitrárnosť a nedostatočné odôvodnenie rozsudku krajského súdu, uviedol, že nepredstavujú zásadné porušenie práva na obhajobu. Práva obhajoby boli v konaní rešpektované a obvinený a jeho obhajca mali možnosť sa vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. K odstraňovaniu rozporov vo výpovediach svedkov z iniciatívy súdu došlo v prípade siedmich svedkov, pričom celkovo bolo vypočutých alebo prečítaných 37 svedeckých výpovedí, rozhodnutie súdu o vine obvineného tak nestálo na krátkych pasážach vo výpovediach siedmich svedkov, ktorí navyše nevypovedali, tak ako tvrdí obhajoba iba v neprospech obvineného. K odstraňovaniu rozporov vo výpovediach siedmich svedkov z iniciatívy súdu došlo až potom čo svedkom položil otázky prokurátor, obhajca a obvinený a odstraňované rozpory ani nemali zásadný, resp. rozhodujúci význam. Odstraňovaním rozporov medzi skoršími výpoveďami svedkov z prípravného konania a výpoveďami pred súdom sa ustalovali okolnosti, ktoré len spresňovali výpovede svedkov (napr. o objeme objednávky, či sa jednalo o obmenu alebo doplnenie rezervy komodity), pričom bez aktivity súdu, by ostal dôkazný stav nezmenený. Odstraňovanie rozporov vo výpovediach svedkov z iniciatívy súdu umožňuje ustanovenie § 2 ods. 11 Tr. por. K namietanej arbitrárnosti rozhodnutia krajského súdu sa prokurátor taktiež nestotožnil a uviedol, že predovšetkým okresný súd, ale i krajský súd dali presvedčivé a logické odpovede na všetky skutkovo a právne relevantné otázky, ktoré boli počas konania medzi stranami nastolené a sporné. K vadám vytýkaným obvineným ako nesprávne právne posúdenie zisteného skutku podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., prokurátor uviedol, že obvinený spochybňovaním poskytnutia nepravdivých údajov poškodenému a jeho uvedenia do omylu, neprípustne namieta skutkové zistenia. Nad rámec argumentácie obvineného uviedol, že ako dlhoročný a znalý obchodník s cukrom predstieral pracovníkom poškodeného skreslené výsledky prieskumu trhu s cukrom a jeho údajný nedostatok, ako aj skutočnosť, že ako poverený štatutár obchodnej spoločnosti kontrolovanej poškodeným, zabezpečí nákup v zahraničí za kótovanú cenu na Plodínovej burze Brno, pričom ani nákup cukru na burze nebol za kótovanú cenu, tak ako bolo preukázané znaleckým posudkom prof. Chovancovej. Obvinený teda pri získavaní poverenia na uskutočnenie nákupu cukru pre poškodeného na Plodínovej burze Brno, ústne poskytoval nepravdivé informácie, na podklade ktorých bol poškodeným stanovený limit na nákup 1000 ton cukru za cenu najviac 990,- eur za tonu, pričom obvinený už v tom čase vedel o tom, že sa cukor dá nakúpiť aj lacnejšie, nakoľko sám súbežne prostredníctvom ním ovládaných spoločností už aj lacnejšie nakupoval cukor. Kompetentné osoby v mene poškodeného, tak v omyle vyvolanom obvineným vystavili príkazný list na nákup 1000 ton cukru za cenu 990,- eur v mylnej domnienke, že cukor nemožno na území Slovenskej republiky kúpiť, ako aj v mylnej domnienke, že pôjde o nákup za kótovanú cenu na burze, pričom išlo o nákup za cenu „umelo" vytvorenú obvineným tak, aby zabezpečil prospech ním ovládaným spoločnostiam, ako aj spoločnostiam P. S. s. r. o. a B. s. r. o.. Z vyššie uvedených dôvodov navrhol prokurátor dovolanie obvineného odmietnuť podľa § 382 písm. c) Tr. por.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril aj poškodený, ktorý uviedol, že námietky obvineného sú tendenčné, účelové a navrhol, aby dovolací súd jeho dovolanie odmietol podľa § 382 písm. c) Tr. por. V trestnom konaní bolo rešpektované právo obvineného na obhajobu, ako i zásada kontradiktórnosti konania, pričom

súdy vo veci vykonali rozsiahle a podrobné dokazovanie a vina obvineného bola spoľahlivo preukázaná. Obvinený bol poškodeným vymenovaný za predsedu predstavenstva Z. J. a. s., ktorej je jediným akcionárom a zriaďovateľom a tak nie je pravda, že nemá žiaden právny vzťah k poškodenému. Obvinený ako odborník na trhu s cukrom požíval dôveru poškodeného a poskytnutá dôvera bola v prípade doplnenia krízových zásob cukru Slovenskej republiky obvineným zneužitá, nakoľko nekonal v prospech poškodeného, ale vo svoj vlastný prospech.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Tr. por.), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a že dovolateľ pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Tr. por.).

Najvyšší súd následne zistil, že v prípade dovolania Ing. O. G. je zrejmé, že nie sú naplnené dôvody dovolania, a preto ho podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol na neverejnom zasadnutí.

Úvodom je potrebné uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené len k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne daných procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, resp. jeho procesný výsledok.

Jednotlivé dovolacie dôvody, ktoré môže dovolateľ uplatňovať, sú zákonom dané taxatívne, teda formou uzavretého výpočtu, pričom z hľadiska obsahu, dôvody dovolania [§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Tr. por.], v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, sú koncipované podstatne užšie. Dôvody dovolania sú teda užšie a striktné obmedzené, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota a nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a aby dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie odvolanie“.

V neposlednom rade rozsah prieskumnej činnosti v dovolacom konaní je v porovnaní s odvolacím konaním, taktiež obmedzený (§ 385 a § 386 Tr. por.), v dôsledku čoho významnú rolu v dovolacom konaní zohráva vymedzenie väd, resp. chýb zo strany dovolateľov, ktoré majú naplňať niektorý z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a) až n) Tr. por. K otázke vymedzenia väd, resp. chýb a ich priradenia k jednotlivým dovolacím dôvodom pozri R 120/2012.

Pokiaľ ide o naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., uplatneného obvineným, judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle zákonného ustanovenia poníma ako súbor viacerých procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup orgánov činných v trestnom konaní pri reakcii na uplatnenie obhajovacích práv obvineným a obhajcom.

Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., pretože relevantným dovolacím dôvodom v zmysle tohto zákonného ustanovenia nie je akékoľvek porušenie práva na obhajobu, ale len také porušenie tohto práva, ktoré z hľadiska následkov, dopadov porušenia na výsledok konania, treba pokladať za zásadné porušenie práva na obhajobu.

Z obsahu dovolania obvineného v súvislosti s vyššie uvedeným dovolacím dôvodom [§ 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.] vyplývajú predovšetkým jeho výhrady k tomu, že okresný súd aktívne zasahoval do dokazovania a mal tak porušiť zásadu kontradiktórnosti a navyiac sa nedostatočne vysporiadal so

zásadnými námietkami obhajoby.

Dovolací súd poukazuje na ustanovenie § 2 ods. 11, veta prvá Tr. por., podľa ktorého súd môže vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhl. Trestný poriadok upravuje kontradiktórnosť konania pred súdom, ktorého podstatou je skutočnosť, že aktivita pri dokazovaní je v súdnom konaní na stranách. Ustanovenie § 2 ods. 11 Tr. por. však zabezpečuje, aby mohol do dokazovania iniciatívne zasiahnuť aj súd, a to aj prostredníctvom dôkazov, ktoré strany nenavrhl. Nemôže však sám z vlastnej iniciatívy nahrádzať celú aktivitu pri dokazovaní.

V danom prípade súd odstraňoval rozpory vo výpovediach nepatrnej časti svedkov, v porovnaní s ich celkovým počtom, pričom ani nešlo o svedkov, na výpovediach ktorých by bol postavený výrok o vine obvineného. Ako správne poukázal prokurátor vo svojom vyjadrení, išlo o spresňovanie výpovede svedkov a aj bez aktivity súdu, by zostal samotný dôkazný stav nezmenený.

Pokiaľ obvinený porušenie práva na obhajobu dôvodil tým, že súdy sa nedostatočne vysporiadali so zásadnými námietkami obhajoby a bolo porušené právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, najvyšší súd poznamenáva, že neakceptovanie obhajobných tvrdení (obhajoby obvineného ako celku), nezodpovedá uvedenému dovolaciemu dôvodu a pripomína, že dovolací súd nemôže skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky), a teda nemôže opätovne prehodnocovať závery o tom, ako sa súdy nižších stupňov vysporiadali s obhajobou obvineného v rámci postupu podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku.

Z obvineným uvádzaných skutočností najvyšší súd nezistil, že v danom prípade by došlo k porušeniu práva na obhajobu zásadným spôsobom a poukazuje aj na to, že predovšetkým prvostupňový súd a čiastočne aj odvolací súd v odôvodnení svojich rozhodnutí podrobne uviedli, ktoré skutočnosti vzali za dokázané, o ktoré dôkazy opreli svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa správali pri ich hodnotení. Z odôvodnenia súdu prvého stupňa je zrejmé, ako sa tento súd vyrovnal s obhajobou obvineného. Odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a druhostupňového súdu pritom nemožno posudzovať izolovane, keďže z hľadiska predmetu tvoria jeden celok (primerane pozri napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 1. júna 2016, sp. zn. I. ÚS 336/2016). Preto pokiaľ sú odvolacie námietky iba opakovaním v predchádzajúcom konaní už uplatnenej obhajoby, s ktorou sa súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí náležite vysporiadal postačí, ak odvolací odkáže na vecne správne dôvody napadnutého rozhodnutia. Preto je námietka obvineného o neodôvodnenosti rozhodnutí v tomto konaní irelevantná.

S ohľadom na uvedené najvyšší súd dáva do pozornosti, že dovolacím dôvodom podľa § 371 odsek 1 písmeno c) Trestného poriadku je zásadné porušenie práva na obhajobu. Takýmto zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku, ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napríklad rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú teda aj konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach.

Jednou zo základných zásad trestného konania je aj zásada práva na obhajobu vyjadrená v ustanovení § 2 odsek 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v článku 50 odsek 3 Ústavy Slovenskej republiky, v článku 40 odsek 3 Listiny základných práv a slobôd a tiež v článku 6 odsek 3 písmeno b), c), d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok na plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu, na uplatnenie každého práva na obhajobu. Tento dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať len vtedy, ak právo na obhajobu bolo porušené zásadným spôsobom.

Dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nezodpovedá ani jeden argument prednesený obvineným v dovolaní, a preto najvyšší súd nemôže konštatovať jeho naplnenie.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

K uvedenému dovolaciemu dôvodu je potrebné uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré urobili sudy nižšieho stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať. To znamená, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenú v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Nie je preto prípustné právne účinne namietať, že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom hodnotiaceho procesu súdov prvého a druhého stupňa. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

V prípade námietok obvineného uvádzaných v dovolaní, tieto sú nepochybne skutkové, ktoré vecne nezodpovedajú nielen obvineným označenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ale ani žiadnemu z ďalších dôvodov dovolania uvedených v odseku 1 tohto ustanovenia. Námietky skutkovej povahy sú totiž uplatniteľné iba v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por., kedy je osobou oprávnenou na podanie dovolania výlučne minister spravodlivosti. Dovolací súd sa preto týmito skutkovými námietkami obvineného nezaoberal (pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 14/2015).

Skutkový stav môže najvyšší súd hodnotiť len z toho hľadiska, či skutok alebo iné okolnosti skutkovej povahy boli správne právne posúdené, to znamená, či boli správne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva, preto nemožno preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov, nakoľko toto sú otázky upravené normami procesného práva, nie hmotným právom. Uvedený záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a rozhoduje o ňom najvyšší súd už v tretej inštancii, kde nemožno znovu vytvárať, či meniť skutkové zistenia. S ohľadom na to nemôže najvyšší súd meniť skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Pre dovolací súd je rozhodujúce skutkové zistenie, podľa ktorého Ing. O. G. spáchal trestný čin tak, ako je to uvedené v rozsudku okresného súdu. Popísanému skutkovému stavu plne zodpovedá i právny záver vyjadrený v posúdení jeho konania ako obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák. Použitú právnu kvalifikáciu podľa citovaných ustanovení odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty označeného trestného činu.

Žiada sa uviesť, že skutočnosť, že z obchodu s cukrom, na ktorom bol zainteresovaný svojou účasťou aj obvinený, profitovali „primerane“ obchodné spoločnosti jemu blízke, nie je problémom etickým, ako to uviedol v dovolaní. Obvinený, majúc vedomosti a informácie súvisiace s výkonom jeho práce, uviedol do omylu pracovníkov správy štátnych hmotných rezerv práve tým, že predstieral isté skutočnosti, ktoré neboli v súlade s reálnym stavom, keď predložil výsledky prieskumu trhu, ktoré nepravdivo

preukazovali, že slovenský trh nedisponuje požadovaným množstvom cukru a následne sa obchod zrealizoval na Plodinovej burze Brno za kótovanú cenu, ktorá de facto bola umelo vytvorená obvineným, (keďže sám už predtým zabezpečil nákup cukru pre spoločnosti jemu spriaznené za výhodné sumy). Ako správne konštatoval aj okresný súd, z chronologického prehľadu jednotlivých aktivít obvineného, ich postupnosti, času uskutočnenia jednotlivých krokov, až po záverečnú realizáciu reťazca prevodu nakúpeného cukru s jeho finálnym dodaním nepochybne vyplýva záver, že konanie bolo zo strany obvineného účelové a premyslené, v snahe vylákať zisk pre spoločnosti, na ktorých mal vlastný záujem.

Z uvedeného vyplýva, že žiadny z obvineným uplatnených dovolacích dôvodov nebol naplnený. Preto najvyšší súd rozhodol tak, že jeho dovolanie odmietol postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.